

המפקדה העוצבתית המפוצלת

למה וכיצד

בנימין עמידרור

המודל הקלאסי

פיצול המפקדה העוצבתית, בכל הרמות, נוצר והונהג בכל הצבאות כתוצאה הכרחית מצרכי השליטה על הכוחות בשדה המודרני, מכאן, ומאפשרויות השליטה שיצר הרדיו, מכאן, בספר זכרונותיו מגדיר פילדמרשל ב. מונטגומרי את המודל שניתן לכנותו „קלאסי“, של המפקדה המפוצלת: „את מפקדתי פיצלתי לשלושה דרגים (echelons):

- מפקדה טקטית (Tactical H. Q.)
- מפקדה עיקרית (Main H. Q.)
- מפקדה עורפית (Rear H. Q.)

„המפקדה הטקטית‘ היתה המפקדה ממנה הפעלתי פיקוד ושלי-טה אישיים על הקרב... המפקדה העיקרית‘ היתה הגרעין המרכזי של ארגון המפקדה כולו. מן המפקדה הטקטית‘ נתתי פקודות בעל-פה למפקדי-המשנה שלי, ומלאכת המטה הכרוכה בכך נתבצעה במפקדה, העיקרית‘ ובמפקדה, העורפית‘. ראש המטה וקצין המנהלה הראשי נמצאו שניהם במפקדה העיקרית‘...“

„המפקדה העורפית‘ היתה הדרג המנהלי של ארגון המפקדה. בה נמצאו אגפי השלישות והאפסנאות“.

הבעיה — שלמות תוך פיצול

בעייתיות ארגונה והפעלתה של המפקדה המפוצלת מקורה בכך, שבעוצבה ישנו מפקד אחד ומטה אחד ואי-אפשר אחרת. המטה בנוי באופן שכל מרכיביו משלימים זה את זה וכמעט אינם חופפים, שאם לא כן תיווצר כפילות משתקת. שלמות אורגנית אחרת מהוים המטה בכללו עם המפקד. פיצול המפקדה מפריד פיזית בין מרכיביה ולכן יש לעשותו באורח אשר יבטיח פעולה מתואמת ומושלמת, במידת האפשר בתנאים הנתונים.

תיאום פעולת, המפקדה העורפית‘ עם, העיקרית‘ אולי איננו קל, אבל ודאי שאיננו קשה מדי או מורכב, משום שזו עוסקת בתחזוקה וזו במבצעים. לא כן תיאום חבורת הפיקוד הקדמית עם, המפקדה העיקרית‘, ששתיהן עניינן הניהול המבצעי. הגדרה נכונה של הפיתרון התורתי מביא הגנרל הגרמני פון זנגר, בספרו „ללא תקוה וללא פחד“ (הוצ‘ „מערכות“, 1973):

המפקד — במקרה זה, של הדיביזיה — מנהל את הלחימה משדה-הקרב, ואילו „במפקדה העיקרית הנייחת שמאחור נמצאים קצין האג“מ, קבוצת המטה האחראית לבקרה המבצעית, קצין הקשר ומפקד הארטילריה, הקשורים באמצעות רדיו עם מפקד הדיביזיה, ופועלים בתיאום עימו. לקצין האג“מ, המתפקד כאן גם כראש מטה, ניתנה מידה מרובה של עצמאות. בשעת חירום הוא נותן פקודות לכל יחידות הדיביזיה, שאינן מנוהלות ישירות על-ידי מפקד הדיביזיה באותה עת. הוא מנהל את תנועתה של הדיביזיה בעקבות צוותי המובילים, מקצה את אבטחות האגף ומחזיק את העתודה בכוננות. הוא נמצא בקשר עם מפקדת הקורפוס... עם הקורפוסים השכנים ועם קצין האפסנאות (אשר נמצא ב„עורפית‘ ומפעיל אותה — ב.ע.)... בלילה חוזר מפקד הדיביזיה למפקדתו העיקרית הנייחת, שהועתקה כבר אל קרבת החזית בשעת ההתקדמות. כאן הוא דן עם קצין האג“מ על התקפת יום המחרת. מכאן הוא גם משוחח עם מפקד הקורפוס...“

אכן, על פי העיקרים הללו נהגו כל המפקדים והמצביאים שידעו את מלאכתם. אין דרך טובה יותר לאפשר למפקד שיפקד ולמטה שיפעל בעבודת-מטה, תוך עבודה במקביל והשלמה הדדית כמעט מלאה.

גורם הפיצול — יעילות התפקוד

גם כאשר מגבלת הפיצול מפוצה על-ידי נהלי עבודה וחלוקת תפקידים נכונים, בכל זאת נפגמת עבודת הפיקוד והמטה. לכן מוצדק הפיצול רק מפני שנוקו יוצאים בשכר שיפור השליטה בקרב.

בצבאות כמו זה של ארה“ב, אשר תורת המטה שלהם לוקה בחסר ומפקדותיהם נפוחות ומסורבלות מדי, נוהגים להצדיק את הפיצול בנימוקים שאופיים כמזתי בעיקרו. ספר תורתית אמריקני מסביר את הפיצול קודם כל בכך, שיאפשר „פיזור רב יותר של כוח-אדם וציוד“. בספרות מקצועית מערבית אחרת, המושפעת ישירות מצבא ארה“ב, נמצא נימוקים ברוח דומה: „אמנם המפקדה בנויה בצמצום רב, אך אף-על-פי-כן הינה גוף מנופח למדי“.

זוהי שגיאה בסיסית. אם הגודל מפריע, משמעות הדבר רק שהמפקדה תפוחה מדי לתכליתה ויש לצמצמה עד שגודלה לא יקשה על מילוי תפקידיה באורח, במקום ובמהירות הנוצרים. כבר ציינתי במאמר קודם, שהגרעין המהותי של המפקדה תמיד מצומצם מאוד ורוב מניינה מורכב מפונקציות-משנה המסתעפות ממנו. באלה ניתן לקצץ במידה ניכרת מבלי שייפגע הגרעין.

הפיצול אחורה — „עורפית“ מ„עיקרית“

פיצול זה ייווצר, ככלל, כבר בשלב המוקדם של כינוס הכוח לפני הקרב ויימשך כל עוד מתנהל הקרב הנייד, אף אם יימשך שבועות או חודשים רצופים. גורמיו הם:

- א. תחומי אחריות. גבולו האחורי של איזור הלחימה מפריד בין תחום האחריות המבצעי בו מטפל האג“מ ובין תחום האחריות בו מטפלים גורמי המנהלה שבמפקדה.
- ב. מיקום המרכז התחזוקתי. הגוף המפעיל את השליטה התחזוקתית חייב להימצא בסמיכות יחסית לאיזור פריסת המתקנים התחזוקתיים המשרתים את עוצבתו. השליטה הטק-

טית מחייבת מיקום סמוך לאיזור הלחימה, או בתוכו ואיננה מושפעת ישירות ממידת ריחוק מקורות ההספקה. ג. מידת הניידות. התשתית התחזוקתית סטטית באופיה. העתקת מתקנים ראשיים או מרכזיים או שינויים של ממש ברשת הדרכים נמשכת שבועות או חודשים. התנועה התחזוקתית מתנהלת רובה על הדרכים הקיימות והמוגדרות. נחוץ ואפשר כי גוף השליטה התחזוקתית שבמפקדת העוצבה ידלג לעיתים נדירות יחסית ובדרך כלל לאורך אותו ציר תחזוקה מרכזי.

הקרב המודרני, בעיקר בזירה כשלנו וכשהכוחות ממונעים, נייד באופיו. כיוון שמידע עדכני וישיר מן הקרב חיוני לשליטה הטקטית, נדרשים גופי השליטה הטקטית — כלומר, המפקד ובמידה פחותה גם, „המפקדה העיקרית” — לשנות בתכיפות יחסית את מקומותיהם ואת מוקדי תשומת-הלב.

ד. תיאום השליטה התחזוקתית עם הטקטית יובטח מכוחם של גהלי עבודת-מטה וכנונים:

1) „המפקדה העורפית” מכוונת ומודרכת על-ידי „העיקרית”.
2) בקרבת איזור הלחימה או בתוכו נוצרת חפיפה בין שתי הרשויות, אך אין כפילות בשליטה, כיוון ששם נחשבת הפעילות התחזוקתית כפעילות מבצעית מובהקת. כל תורות-המטה גורסות שהאחריות עליה מוטלת על האג”מ או „המבצעים”. במטה הגרמני-פרוסי נמצא באג”מ, לצורך זה, „קצין הספקה קרבית”.

3) קצין האפסנאות העוצבתי שוהה תכופות ב„מפקדה העיקרית”. ברמות הגבוהות — נאמר, מארמיה (מערכית) ומעלה — נראה שמוטב כי ימצא באורח קבוע ב„עיקרית”, אפילו שרוב האגף שלו ימצא, כנדרש, ב„עורפית”. כן יוכלל ב„עיקרית”, החל ברמת הקורפוס ומעלה, האלמנט התחזוקתי של ה„תנועות”, „ההיסעים”.

תכונות „המפקדה העיקרית”

„המפקדה העיקרית”, כשמה כן היא — הפצל העיקרי של המפקדה העוצבתי. „עיקריותה” מתבטאת בחמשת אלה:

א. „העיקרית” מורכבת מן האלמנט המרכזי של המטה, הוא האג”מ (או בשיטת צבא ארה”ב ושכמותה — מן המחלקות „המתאמות” של „מבצעים” ו„מודיעין”) על כל הגורמים המתואמים — קשר, סיוע, הנדסה וכו’.

ב. ממילא מהווה „העיקרית” גם את צומת הקשר והדיווחים שבעוצבה.

ג. רק מן „העיקרית” או באמצעותה ניתן לשלוט ביעילות ובמשך כל הזמן על כל המאמצים המבצעיים והמנהלתיים העוצבתיים ועל כל האלמנטים הלוחמים, המסייעים והמשרי-תים בחזית, באגפים ובעורף.

מעשית, מכוונת „המפקדה העיקרית” את המאמץ התחזוקתי כולו, באמצעות „העורפית”. בתחום המבצעי אחראית „העיקרית” על כל מאמצי-המשנה, שאין המפקד מטפל בהם ישירות וגם מסייעת למפקד בשליטה על אותם מאמצים, אשר ייחדם לטיפולו האישי. כל „חור” הנוצר בשליטת המפקד מתמלא אוטומטית על-ידי „העיקרית”.

ד. רק ב„מפקדה העיקרית” נמצאים ופועלים יחד המפקד ועיקר מטהו. מן „העיקרית” יוצאת חבורת הפיקוד הקדמית ואליה היא חוזרת. בה, לא בחבורת הפיקוד הקדמית, יש

לראות את המפקדה הקבועה של המפקד, בעת ניהול המבצע. נהל-הקרב שלאחר שלב כינוס הכוחות — ובוודאי במשך הלחימה — מתנהל ב„עיקרית”.

ה. האחראי על „המפקדה העיקרית” הוא תמיד הפונקציונר הבכיר שבמטה — ראש המטה או קצין האג”מ בהתאם למבנה-המטה ולרמת העוצבה.

הרכבה התקני של „המפקדה העיקרית”

כל תיאורי המבצעים, ומבנה כוחותיהם בפועל, מצביעים על הצורך כי בתקן הקבוע של „המפקדה העיקרית” יימצאו:

- ראש המטה (אם קיים).
- קצין האג”מ.
- קצין המבצעים העוצבתי.
- קצין המודיעין העוצבתי.

כל יתר קציני המטה ומפקדי היחידות העוצבתיים מתואמים על-ידי האג”מ על-פי השיטה הבריטית, או על-ידי „המבצעים” ו„המודיעין”, על-פי השיטה האמריקנית.

נציג הסיוע. על-פי המודל הגרמני ממלחה”ע ה-2, שראינוהו אצל פון זנגר, יימצא מפקד הסיוע ב„מפקדה העיקרית”. הבריטים רוצים שמפקדתו תהיה צמודה ל„עיקרית”, אך שהוא עצמו יימצא תמיד סמוך למפקד וייצא עמו בחבורת הפיקוד הקדמית.

נציג אפסנאות. מונטגומרי מונה את קצין האפסנאות העוצבתי ב„מפקדה העיקרית”, אך נראה כי כוונתו רק מרמת הארמיה ומעלה. על כל פנים, ברור כי אגף האפסנאות מקומו ב„עורפית” וכי מרמת הקורפוס ומעלה יש לו ב„עיקרית” רק נציגות — היא מחלקת ה„תנועות” (movements). אין חשיבות לקביעת מיקומו הקבוע של קצין האפסנאות, משום שבפועל מן הראוי שיימצא בתנועה מתמדת בין „המפקדה העיקרית” ל„עורפית” ולעיתים מן „העורפית” אל מתקני התחזוקה המשרתיים אותו.

תכונות „המפקדה העורפית”

„המפקדה העורפית” מופקדת, כאמור, על ניהול המאמץ התחזוקתי והשלישתי. מנהל אותה קצין התחזוקה הבכיר. יימצאו בה כל גורמי השלישות וכן גורמי האפסנאות, מחוץ לנציגות שב„עיקרית”.

ביטול „המפקדה העורפית” —

קלקול המודל הנכון

מאז מלחה”ע ה-2 שקע צבא ארה”ב במלחמות מוגבלות וסטטיות למחצה. זאת, בצירוף חסרונותיה הבסיסיות של תורת-המטה שלו, הנוטה מעצם טבעה לסרבול ולהתנפחות, הן שגרמו כי יחסל את „המפקדה העורפית”, על-ידי העתקת קציני האפסנאות וקציני השלישות, על אגפיהם, ל„עיקרית”. צעד זה סותר לחלוטין את כל הדוגמות ההיסטוריות הטובות והבדוקות ונוגד בתכלית את עצם הגיון פיצול המפקדה. אין בו תועלת, אך נוקיו מרובים:

א. „העיקרית-העורפית” הינה „מפקדה אחודה” לכל דבר. כלומר, המפקדה העוצבתיית כלל איננה מפוצלת, למרות שאותם צרכים אשר הכתיבו פיצולה במלחה”ע ה-2 שרירים ומחייבים, לפחות באותה מידה, גם כיום.

ב. „העיקרית-העורפית” תיקרע, בהכרח, בין צרכי השליטה התחזוקתית — אשר יכתיבו מיקום עורפי, סטטיות יחסית

ו, מבט לאחור" — ובין דרישות השליטה הטקטית, הלוחצות למיקום קדימה, לניידות יחסית ולמיקוד תשומת-הלב לפנים. ג. נטרול, "המפקדה העיקרית" והשליטה המבצעית ממנה. מפני שחבורת-הפיקוד מתפצלת מן, "העיקרית" קדימה, דומה כאילו התחום המבצעי מכוסה על-ידי שניים משלושת פצלי המפקדה, לכן, נוטה, "העיקרית-העורפית", משאוחדה, לעסוק בעיקר בתחום התחזוקתי, שאין מי שינהלנו זולתה. משמע הדבר, ש, "העיקרית" תהיה ממוקמת במקום מרוחק מדי מאיזור הלחימה, וגם תשומת-לבה תתמקד באיזור העורפי, שם פרושים מתקני התחזוקה, לפחות כמו בנעשה באיזור הלחימה. מפקדה כזו לא תוכל, בשום פנים, לתפקד כ, "עיקרית" ובוודאי שלא יהיה לאל-ידה — ולו משום מיקומה וסרבולה בלבד — ליטול חלק ממשי בשליטה המבצעית.

ד. שיבוש השליטה התחזוקתית. עצם נטרול, "המפקדה העיקרית" מן השליטה המבצעית משבש את שליטתה התחזוקתית. כי את ההכוונה המבצעית לפעילות התחזוקתית אין חבורת-הפיקוד הקדמית מסוגלת לספק. שיבוש נוסף עשויה לגרום העובדה, שלכאורה נשארה, "המפקדה העיקרית" מבצעית באופיה וככזאת נשלטת על-ידי האג"מ.

ה. ניפוח חבורת-הפיקוד הקדמית — עד נטרולה. חבורת-הפיקוד חייבת, כאמור, להישען באורח מכריע וקבוע על "המפקדה העיקרית" ולהסתייע בה. כיוון שנטרלה — על-ידי שאוחדה למעשה עם, "העורפית", הפכה תחזוקתית מדי באופיה, נעשתה מסורבלת ומוקמה אחרונת מכדי שתוכל לתפקד בשליטה על המבצעים הטקטיים — גובר בהכרח הצורך להעביר את קציני המטה האג"מיים הראשיים מן, "העיקרית-העורפית" אל חבורת-הפיקוד. התוצאה היא, כפי שיפורט בהמשך, שחבורת-הפיקוד מתנפחת ומסתרבלת עד שאינה מסוגלת לנוע קדימה ובתכיפות הנדרשת, אלא נעשית סטטית וגדולה מדי וקציני-המטה האג"מיים שבה אינם מסוגלים, כמובן, להפעיל עבודת-מטה יעילה. יציאתם מן, "המפקדה העיקרית" מחסלת למעשה את עצם האפשרות שה, "עיקרית" תפעל כמפקדה. במלים אחרות, חיסולה למעשה של, "העורפית" על-ידי איחודה-מחדש עם, "העיקרית", מחוץ להיותה שלילית כשלעצמה, גורמת תגובות שרשרת, ההורסות את כל המבנה, המסגרות והנהלים של השליטה הנכונה והטובה. הפיתרון למשגה גרסיבי זה, הוא — הוצאת גורמי האפסנאות והשלישות מן, "המפקדה העיקרית", הסגתם אחרונת וגיבושם כ, "מפקדה עורפית" של מפקדת העוצבה. "העיקרית", שצומ-צמה הרבה וגם שבה ונעשתה מבצעית-אג"מית מובהקת, מקודמת עתה קרוב יותר לאיזור הלחימה. קציני המטה האג"מיים ש, "נשאבו" לחבורת-הפיקוד חוזרים כולם ממנה ל, "עיקרית" ושבים ופועלים בראש אגפיהם/מחלקותיהם.

הפיצול הטפל — "מפקדה טקטית קדמית"

מונטגומרי ראה את, "המפקדה הטקטית", הקדמית ל, "עיקרית", כפיצול קבוע — אך ורק מרמת הארמיה ומעלה: "המפקדה הטקטית היתה המפקדה ממנה הפעלתי פיקוד ושליטה אישיים על המערכה. היא היתה יעילה מאוד וניידת בתכלית ומורכבת בעיקרה מאנשי קשר, צופן ופיענוח, קציני-קישור, גייסות-אבטחה ומטה-מבצעים קטן מאוד, שתכליתו קיום המגע עם התפתחויות הקרב."

אבל, מוסיף מונטגומרי וקובע, אין ה, "מפט"ק" ניתנת ליישום אלא מרמת הארמיה ומעלה, ואין בה כל צורך מרמת הקורפוס ומטה, כיוון שמפקד קורפוס צריך שיימצא תחת ידו כל מנגנון-המטה שלו, לשם ניהול המבצעים הטקטיים, בעוד ש, "מפקד ארמיה יכול להפיק את מיטב התוצאות רק כשפועל מ, "מפקדה טקטית". כלומר: מפקדה כזו נחוצה ומתאימה רק לרמה, שאין לה קשר ישיר עם ניהול המבצעים הטקטיים ועם פרטי הלחימה. ברמות שיש להן קשר כזה — האוגדה וה-קורפוס — אי אפשר ואין צורך או טעם ב, "מפט"ק."

בכל מקרה, אין ה, "מפט"ק" בגדר פיצול מהותי — כמו, "המפקדה העורפית" או חבורת-הפיקוד הקדמית אלא רק פיצול טכני, לא קבוע וטפל.

חשוב גם להדגיש שמכל הבחינות — תפקוד, ייעוד, מיקום, הרכב ואורח-פעולה — שונה ה, "מפט"ק" לחלוטין הן מן, "המפקדה העיקרית" והן מחבורת-הפיקוד ואיננה בגדר תחליף כלשהו לשתייהן, גם כשהיא קיימת ומופעלת באורח מסודר.

הפיצול קדימה — חבורת-הפיקוד

מן, "המפקדה העיקרית"

נוכחנו קודם כי המודל של מונטגומרי אינו כלל, "חבורת-פיקוד קדמית" (Forward Command Group). השמטה זו תימצא גם בכתבי כל המצביאים האחרים, שנוכרו קודם. סיבתה איננה הזנחה או שכחה, אלא העובדה, שחבורה זו הינה לא יותר מאשר יישומו הממוסד, כיאה לימינו, של אקט "יציאת המפקד קדימה". מקובלה בסיסית ומוצקה היא שאין מפקד יכול — ולכן גם איננו רשאי — ליתן פקודות מבצעיות קונקרטיות, כאשר איננו נמצא במגע בלתי-אמצעי ושוטף עם המתרחש בשדה-הקרב. כך בלחימה סטטית ובוודאי בלחימה ניידת. הופעת הטלפון וקשר-הרדיו הועילה רק לחזק מוסכמה זו, משום שהובהר כי לא בעיית מהירות הקשר שנפתרה היא המחייבת שהמפקד יימצא לפנים, אלא קודם כל ובעיקר ההכרח שיידע את הנסיבות אשר לאורן יעוצבו תכניותיו ובהן יבוצעו פקודותיו. אולם, משמתקדם המפקד לתוך איזור הלחימה, חייב הוא להימצא בתנועה מתמדת או לפחות תכופה מאוד, הן לשם צפיה על הנעשה בשדה-הקרב והן להגנתו העצמית, וכן עליו להתכונן לכך שלפתע ייקלע לתוך הלחימה ממש או לתוך שטח מופה באש האויב. בתנאים אלה, אי-אפשר להפעיל מטה. הפער הנוצר בין הכרח מלאכת הפיקוד ובין הכרח פעולת המטה הוא-הוא הגורם הראשי, שבגללו מתחייב פיצול חבורת-הפיקוד הקדמית מן, "המפקדה העיקרית" קדימה.

הגורם הכמותי הינו שני בהשפעתו ומשני במשקלו. אמנם גם, "המפקדה העיקרית" המצומצמת ביותר עדיין תהיה גדולה מכדי שתטולטל יחד עם המפקד בקו הגייסות הלוחמים, אך להמחשת הדברים נאמר, כי אפילו די היה ל, "עיקרית" בשני כלי-רכב בלבד, בכל זאת מן ההכרח היה שתישארו מאחרי החפ"ק ותהיה סטטית ממש, אחרת לא יהיו המטה והמפקדה בכללה מסוגלים לתפקד.

גודל חבורת-הפיקוד הקדמית

בספרו, "עם רומל במדבר" מתאר ה. שמיד, אשר שימש זמן-מה עוזר אישי לרומל, את חבורת-הפיקוד של רומל, שעה שזה היה מפקד, קורפוס אפריקה: "יצאנו מן, "המפקדה הקדמית"

(העיקרית' — ב. ע.) בקבוצת-הקרב הרגילה שלנו — שתי מכונות פתוחות ושריונית". מחוץ לרומל עצמו נמנו על החבורה שלישי האישי, משרתו, קצין העיתונות ושמיד. כעבור זמן נעשה רומל מפקד ארמיה, ואז הצטמצם המטה האישי שלו לשמיד (שמילא את מקומותיהם של השליש האישי הוותיק שחלה ושל קצין העיתונות שהחזור), לשרת האישי ולפקיד-קורפורל; שלושה אנשים — למפקד ארמיה! תכופות מאוד יצא רומל במכונת בודדת ונקלע בשל כך לצרות רבות; או שטס במטוס-הקל שלו ופיקד ממנו באמצעות פתקים שהשליך או בנחיתות מאולתרות. בשלב מאוחר יותר פיתח לעצמו רומל את הנוהג של גרירת ראש-המטה שלו עמו ובכך גרם, בכמה מקרים, שניהול הקרב יעבור למעשה לידי קצין האג"מ, סא"ל ואסטפל, שנשאר ב,מפקדה העיקרית" (בשיטה הגרמנית-הפרוסית, בדומה לבריטית, אין סגנים למפקדי העוצבות, בכל הרמות). נוהג זה גונה פה אחד, ובצדק.

גנרל פרייברג הגניו-זילנדי — בעת שפיקד על דיביזיה ואחר-כך על קורפוס במסע מאל-עלמיין לטוניס — הפעיל חבורת-פיקוד-קדמית שנעה על 4 טנקים קלים, "סטיוארט". קיפנברגר, מחבר "בריגדיר הרגלים", המספר לנו זאת בספרו, נע קדימה ברכב-סיוור, "ווייט" בודד.

בשמשו מפקד ארמיה בפלישה לרוסיה, נהג גודאריאן, לפי עדות עצמו בספרו, "מפקד השריון", לצאת מן, המפקדה העיקרית" שלו עם, "מפט"ק" גידת שהרכבה: "שני כלי-רכב משוריינים נושאי רדיו (חל"מים — ב.ע.), מספר מכונות בעלות הנעה קדמית (פתוחות, להסעת מפקדים — ב.ע.) וכמה רוכבי אופנוע". בהרכב זה הגיע, בדרך כלל, עד למפקדות הקורפוסים והדיביזיות ומשם היה ממשיך קדימה עם חבורת-פיקוד מצומצמת בת 2-3 כלי-רכב.

גנרל פון זנגר-אטרלין רואה, על סמך נסיונו ולקחי המלחמה, את מפקד דיביזיות-השריון נע לעזמת פיקוד קדומנית, כשהוא, משתמש בטנק פיקוד או ברכב משוריין אחד ומצויד בשני משדרים.

בתקן של מפקדת דיביזיות-השריון האמריקנית הנוכחית, שכלל איננו מצטיין במידת הצמצום, נמנים בחבורת-הפיקוד הקדמית של המפקד: "נגמ"ש פיקוד וסיוור" (מ'144) אחד וג'יפ אחד.

אכן: שני כלי-רכב/טנקים ו/או נגמ"שים ו/או ג'יפים — זוהי כל חבורת-הפיקוד הקדמית כולה. לצורך עצם מלאכת הפיקוד די למפקד, ששרותו מערכות-קשר מודרניות, ברכב אחד בלבד. הרכב השני יישמש רכב-פיקוד חליף וכן לאבטחה עצמית. כאשר גרעין חבורת-הפיקוד כולו עולה על רכב אחד, ניתן להעבירו כמות-שהוא גם במסוק ואף להפעילו ממנו. זהו כשלעצמו גורם מכריע בקביעת גודל החבורה, משום שכל מפקד עוצבה, ובוודאי כל מפקד אוגדה ומעלה, ימצא עצמו תכופות מאוד מסייר את שדה-הקרב במסוק וגם מפקד ממרוי-מים על מהלכי-לחימה. דברים אלה יפים לגבי כל מפקד, בכל רמת-עוצבה, מחטיבה ועד קבוצת-ארמיות.

תכונות חבורת-הפיקוד הקדמית

א. מספר כלי-הרכב: כפי שפירטנו קודם, תכלול חבורת-הפיקוד — בכל הרמות — 2 כלי-רכב בלבד, ורכב נוסף של מפקד הסיוע, אם יצטרף אליה.

ב. הפונקציונרים הקבועים: הפונקציונר המהותי היחיד שמ"קומו יכירנו באורח קבוע ותקני בחבורה הוא המפקד לברו. אליו יתלוו תמיד עוזרים או קציני-מטה אישיים (רל"ש, שלישי אישי וכיו"ב), סגל קשרים, נהגי הרכב ומאבטחים. אף קצין-מטה ראשי או עיקרי — כלומר, ראש אגף או מחלקה, או קצין-מטה מתאם — איננו יכול להועיל למפקד ואיננו יכול למלא את תפקידו בהיותו בחבורת-הפיקוד. לכן, אף אחד מהללו לא יימצא שם בכלל.

מן הסיבות שהבאנו למעלה, אין כל אפשרות להפעיל בחבורת-הפיקוד הקדמית עבודת-מטה. לכן, כל קצין-מטה המשתתף בה מתבזבז שם לחלוטין, בעוד היעדרו מן, "המפקדה העיקרית" גורם לשיתוק המפקדה הזו או לניטרולה, משום שהמטה בנוי על קצין אג"מ, קצין מודיעין או קצין קשר — אחד בלבד מכל סוג.

מפקד הסיוע יצטרף תכופות, עם רכב-פיקוד אחד, לחבורת-הפיקוד הקדמית, מפני שהוא היחיד, בין מפקדי-המשנה המב-צעיים, שתחום אחריותו הקבוע משתרע לכל רוחב ועומק גורת העוצבה וביכולתו להתערב, אמנם רק באש, במהירות גדולה יותר מכל נקודה שבתחום אחריות העוצבה. אולם אין לראותו כפונקציונר תקני קבוע בחבורה, ובמקרים לא מעטים מקומו הנכון הוא ב,מפקדה העיקרית". בכל המצבים, תיאום הפעלת הארטילריה עם הדרגים הלוחמים — ובוודאי התחוו-קתיים — ייעשה, כמובן, על-ידי, "העיקרית".

ג. אמצעי הקשר והשליטה: חבורת-הפיקוד הקדמית קשורה ושולטת באמצעות הרדיו בלבד.

הרדיו-טלפון הוא אמצעי נוח יותר, מכל הבחינות, אך, "הציוד הנושא" (תרגום המונח האמריקני Carrier Equipment) הנוכחי, ככל שהוא קומפקטי, נוח להפעלה וקטן-ממדים יחסית לקודמיו, בכל זאת סובל עדיין ממגבלות נפח וביצועים שבגללן אי-אפשר להתקינו ברכב-פיקוד ולהפעילו משם. לכך יידרשו כלי-רכב יעודיים נפרדים, אשר יסרבלו את פעולת החבורה, יהפכו סטטית יותר מן הראוי ויכפילו את גודלה. לפיכך, עד שלא יותן להתקינם כ,טרמפיסטים" על רכבי-פיקוד רגילים ייצא יתרונם בנוקם.

ד. חבורת-הפיקוד הקדמית איננה תחליף ל,מפקדה העיקרית" משום בחינה ולכל צורך. בה אין המטה יכול לתפקד כמטה; אי-אפשר לה שתמש מרכז לקליטת נתונים ולעיבודם; או צומת המקבל ופולט דיווחים ופקודות; ואין היא אמורה או מסוגלת לשלוט, באורח ישיר ומתמיד, כדרוש, בנעשה באג"פ העוצבה, בכל מאמציה המשניים ובמערך התחזוקה שבי עורפה.

חלוקת היממה של המפקד

תורת המטה הבריטית גורסת, כי בעת ניהול הלחימה ייצא המפקד עם חבורת-הפיקוד הקדמית מדי בוקר קדימה, ישוב ל,מפקדה העיקרית" לקראת ערב וישהה בה במשך הלילה. רק במקרים יוצאים מן הכלל, כאשר הדבר לא מתאפשר פיזית, לא ישוב המפקד עם ערב ל,עיקרית". פון זנגר קובע גם הוא, כלקח פיקוד: "בלילה חוזר מפקד הדיביזיה למפקדתו העיקרית רית הנייחת, שהועתקה בעקבות החזית בשעת ההתקדמות". גודאריאן, ב,מפקד השריון" מתאר מקרה, במהלך ה,בליץ" ברוסיה, בו נאלצו, מחמת תקלה, הוא ו,המפקדה העיקרית"

אחודה וערוכה לתפקד בשדה — אסור שיעלה על 30—50 כלי-רכב, בהתאם לרמת העוצבה. כמות זו תתחלק בין שלושת הפצלים.

גודל חבורת-הפיקוד הקדמית איננו מושפע, כאמור, מרמת-העוצבה והוא 2 כלי-רכב. בתוספת רכבו של מפקד-הסיוע, במקרה שזה מצטרף. בהיות גודל החבורה קבוע ומינימלי ביותר, ומפני שהמפקדה העורפית סטטית יותר באופיה ועור-פית יותר במיקומה, הרי בעיית גודל המפקדה מתמצית, למעשה, בגודל „המפקדה העיקרית“.

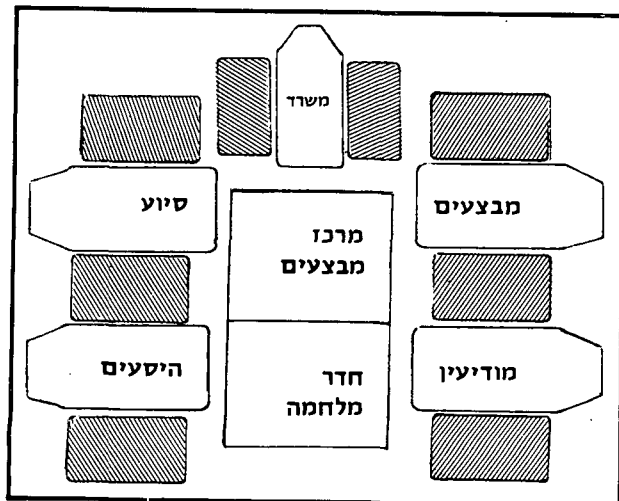
גודל „המפקדה העיקרית“ ואמצעיה

במאמרנו הקודם, בו הרחבנו בשאלת גודל המפקדה, תיארנו את מודל-האב המתאים ביותר לבסס עליו את „המפקדה העיקרית“. הריהו שוב כאן, כישומו ב„עיקרית“ של קורפוס. מאפייניו הם:

א. קרונוט משרד. רכב הפיקוד של המפקדה איננו משאית ממותקנת או רכב קרבי קיים מוסב, אלא קרון משוריין גדול, עם הנעה קדמית, שמלכתחילה נבנה לשמש משרד נייד. רכב בודד ממין זה יכול לבוא במקומם של 4 נגמ"שים מוסבים. מכשירי-הקשר, עזרי-המטה ואבזרי-המשרד השונים ממותקנים בתוך הרכב. יריעות אוהל, או לוחות מתקפלים מחומר קשיח קל, קשורים לקרון מכל צדדיו, באורח שניתן לפרשם במהירות ובכך ליצור, משני צדי הקרון — ואם יש צורך, גם בחזיתו — עוד 2—3 חדרי-משרד נוספים. החלל שבין הקרו-נות, לאחר שמתכסה בגג, נעשה „מרכז מבצעים“ (או „חדר מלחמה“), ופתחי המשרדים שבקרונוט פונים לתוכו. מפני גודלו, ניתן למתקן על גג הקרון ובצדדיו את כל אמצעי-העזר הנחוצים לקיום אנשיו וציודו ולהפעלתם, כך שהקרון מסוגל „לשאת את עצמו“ משך כמה יממות.

כיוון שהקרון הוא לב ועיקר המשרד המחלקתי, הריהו מאפשר עבודה רצופה גם תוך כדי תנועה או בעת עצירות תכופות וקצרות, בכל תנאי מזג-האוויר. כושר-המעבר הרב שלו מאפשר את תנועתו בשטח בעל עבירות נמוכה ושריונו מספק מחסה מרסיסים. קרונוט כאלה, בייעוד זה, הופיעו והופעלו בעילות מרובה כבר בראשית מלחמת-העולם ה-2.

ב. ריכוזיות המטה. כל אגפי המטה פועלים תמידית בסמיכות פיזית. זוהי הערובה ביותר בטוחה לעבודה מתואמת

שלו, לשהות בלילה בשני כפרים נפרדים, מה שנחשב בעיניו „מצב עניינים גרוע, מנקודת ראותו של הפיקוד“. כמפקד ארמיה, שהיה יורד כמעט בקביעות לא רק לקורפוסים ול-דיביזיות, אלא אף לחטיבות, לגדודים ואף לפלוגות המובילות, נהג גודאריאן — גם בשיא ה„בליץ“, כשקצב הלחימה היה רצחני וטווחיה היומיים ארוכים מאוד — לשוב כל ערב למפקדתו העיקרית. רומל התפרסם אמנם בחריגותיו מן הנהלה הנכון והמקובל המתואר, אך ככלל נהג גם הוא לחזור לפני חשיכה ל„עיקרית“ שלו.

מן המוסכמות שאינן ניתנות לערעור היא, כי לצרכי מלאכת הפיקוד והשליטה הטקטיים אין אמצעי-הקשר ומברקי-דיווח בגדר תחליף מספיק למגע הישיר של המפקד עם המטה ועם היחידות הלוחמות. לכן, כלל-ברזל הוא, שמפקד אשר איננו נמצא במגע ישיר ושוטף עם השטח והכוחות, יימנע ממתן פקודות מבצעיות טקטיות קונקרטיות. אבל באותה מידה ומאותן סיבות הכרחי גם מגעו האישי של המפקד עם מטהו. לצורך הראשון, יוצא המפקד קדימה מן „המפקדה העיקרית“. לצורך השני — וכן לשם ראיית התמונה הכוללת, יצירת קשר עם הדרגים הממונים והשכנים ולמנוחה — שבים המפקד וחבורת-הפיקוד הקדמית אל „העיקרית“. הניסיון הכללי מורה, כי חלוקת-היממה האופטימלית של מפקד עוצבת-שדה, בכל הרמות, היא:

- כמחצית היממה (בוקר-ערב) — שהייה באזור-הלחימה, כולל תנועה לשם ובחזרה.
- כרבע היממה (בעת החשיכה) — שהייה במפקדה העיקרית, לעבודה בה.
- כרבע היממה (בעת החשיכה) — שהייה במפקדה העיקרית, למנוחה.

בעת מבצעי-לילה יימצא המפקד בשטח בעיקר כאשר המצב קריטי, ו/או כאשר קיימת רציפות בינם לבין מבצעי-היום. במצבים אחרים, מוטב שיששה המפקד ב„מפקדה העיקרית“ גם כאשר מתנהלים מבצעי-לילה, משום שבלאו-הכי ישלוט בהם באמצעי-הקשר.

הנטיה למפקדות פרטיות

בהתוויתו נהלי-פעולה למפקדת קורפוס, מסביר ספר תורת בריטי מ-1950: „על מפקד קורפוס לעמוד בפני הפיתוי לפתוח מפקדה טקטית בכל הזדמנות אפשרית. כל המפקדים אהבים לצאת למפקדה קטנה משלהם, אך כל ראשי-המטה שונאים לאבד את הקשר עם מפקדיהם, בלהט הקרב“. זמן-מה לאחר פרסום החוברת ובהתאמה ל„מודל“ של מונטגומרי, נמחקה כליל מן החוברת המפקדה הטקטית ברמת הקורפוס, אך אותה נטיית-לב של כל המפקדים נשארה בעינה, גם מתחת לרמת הקורפוס ומעליו. אם אין להם „מפט“ק“, מבקשים המפקדים להפוך את חבורת-הפיקוד הקדמית למפקדה פרטית קטנה — ומנותקת — משלהם.

גודל הפצלים ואמצעיהם

במאמר קודם, שעניינו גודל המפקדה העוצבתית, קבענו וגם נימקנו, שגודל המפקדה הניידת בשלמותה — כלומר, בהיותה

* ראה „מערכות“ 236. „המפקדה העוצבתית. כיצד התגפתה ואיך לרפאה“.

גודל המפקדה — סיכום מפורט

סוג הרכב	ברמה הנמוכה	ברמה הגבוהה
נגמ"שי/טנקי פיקוד לחבורת-פיקוד קדמית	2	2
קרונות-מטה	5 3-,,עיקרית" 2-,,עורפית"	9 5-,,עיקרית" 4-,,עורפית"
קרונות-קשר	4 2-,,עיקרית" 2-,,עורפית"	8 4-,,עיקרית" 4-,,עורפית"
נ"נים	5 3-,,עיקרית" 2-,,עורפית"	9 5-,,עיקרית" 4-,,עורפית"
גיפים	7 4-,,עיקרית" 3-,,עורפית"	12 6-,,עיקרית" 6-,,עורפית"
משאיות מנהלה	4-,,עורפית"	6-,,עורפית"
סה"כ במפקדה האחודה	27 כלי-רכב	46 כלי-רכב
נגמ"שים נ"מ ואבטחה	5-,,עיקרית"	5-,,עיקרית"
סה"כ במפקדה	32 כלי-רכב	51 כלי-רכב
מהם בחבורת-הפיקוד הקדמית	2 כלי-רכב	2 כלי-רכב
מהם ב,,עיקרית"	17 כלי-רכב	25 כלי-רכב
מהם ב,,עורפית"	13 כלי-רכב	24 כלי-רכב

ג. אין רכב פרטי צמוד. כל הרכב הקטן והרך מרוכז במאגר.
 ד. המפקדה — יחידה מנהלתית עצמאית. למרות קוטנה, חיוני שמעמד מפקדת העוצבה, מבחינת תחזוקה, יהיה כשל יחידת-משנה עוצבתית. רק כך יינתן להבטיח, שתקבל אספקתה ושירותיה בדחיפה ובאורח מסודר ולא תיאלץ לבהור בין קיום אלמנט-מחנה גדול ועצמאי לבין הזנחת שירותי-התחזוקה שלה. אם מונחים נקודה קטנה אך חיונית זו, עשויה המפקדה, הדואגת לתדלק את כל חטיבותיה וגדודיה, למצוא עצמה "יבשה" ומשותקת.
 על-פי הפיתרון האמור לעיל, רק שתיים ממשאיות המנהלה תהיינה תפוסות תמידית: משאית המטבח — שתשמש גם מחסן מזון נייד, ומשאית של כיתת התיקונים. יתר המשאיות יקיימו סבבים בין,,המפקדה העורפית" למתקני התחזוקה ובעיקר בינה לבין,,העיקרית" לצרכים שוטפים. רופא יימצא ב,,עיקרית" וחובשים — בכל שלושת הפצלים. הפינוי הרפואי ייעשה כמו מיחידה לוחמת.
 ה. הקרון בעל "בטן" מנהלתית. קרון המטה או הקשר ייבנה באופן שיוכל לשאת, מלבד משקלו העצמי וציודו הייעודי, עוד כ-4 טונות מטען. כטונה אחת יהיו האנשים וציודם האישי והיתרה תנוצל לנשיאת מים, דלק רזרבי ומזון לשלוש יממות, וכן גנרטור, מצברים, כסאות, שולחנות, מוט גרירה וכיו"ב. נוסף לאלה, יצורף לקרון גם עוקב מים.

ובמקביל, והיא המאפשרת גם להגיב על שינויים פתאומיים וצרכים דחופים.

ג. הצוות המשרת — מינימלי. המודל שתיארנו מאפשר הפעלת כל,,המפקדה העיקרית" במסגרת משרד אחד גדול, וכתוצאה מצטמצם מאוד מספר הפקידים, הקשרים, המש"קים, העוזרים וכיו". כאשר פועלת כל מחלקה בנפרד, היא מקיימת צוות-משרת נפרד ומלא משלה, ואז גדול אלמנט זה פי 3-4 מן הצוות הנחוץ למפקדה ה"חד-חללית", שבהתאם למודל המתואר.

במפקדות שברמת החטיבה, ואולי גם האוגדה, ניתן ליישם את המודל באורח מצומצם יותר, בן 3 קרונות בלבד. ברמות אלו לא דרוש משרד כללי או רזרבי, וכל הגורמים המתואמים על-ידי האג"מ יכולים לפעול מתוך הקרונות המחלקתיים או באמצעותם.

ד. מרכז קשר נפרד. מרכז זה יספק שירותי רדיו-טלפון, טלטייפ, טלפון ודואר ויהיה המרכיב הראשי השני של,,המפקדה העיקרית". גם הוא יורכב מקרונות דומים לאלו של מרכז המבצעים, אך ממותקנים במיוחד בהתאם לייעודיהם, ומספרם יהיה 2-4 לפי רמת העוצבה.

ה. רכב לקוונים יישמש גם לצרכים מנהלתיים שונים, ויסופק על-ידי מאגר בן 2-4 משאיות קלות (נ"ג).

ו. אלמנט קישור וסיוור. אלמנט זה יהיה מורכב מ-4-6 גיפים, שיימצאו גם הם במאגר, אשר יופעל בפיקוחו הישיר של קצין המבצעים. גיפים פרטיים — כלומר, הצמודים לקצין-מטה מסוים — מקומם לא יכירם בשדה.

ז. אלמנט אבטחה. גוף זה יורכב מ-2 נגמ"שי נ"ט ועוד 3 נגמ"שים חרמ"ש. חיוני שכל אנשי,,המפקדה העיקרית" יוכלו להתרכז בתפקידיהם הייעודיים. ממלאי תפקידים טכניים שונים — כמו נהגים — מוטב שיוכשרו כמחליפים לקשרים או לפקידים, או שיועסקו בתפקידים מנהלתיים שונים, ולא כדאי להסתמך עליהם לצורך אבטחה מפני פשיטות חי"ר או שריון אויב. להגנה נ"מ לא יהיה די במקלעי סיפון, אלא צריך נ"מ ייעודי, שגם יוכל להועיל מאוד לתגבור האבטחה הקרקעית. אלמנט זה יוכל לאבטח גם אותן יחידות, שתכופות תימצאנה בקרבת,,המפקדה העיקרית".

גודל,,המפקדה העורפית" ואמצעה

בעיקרה, תיבנה גם,,המפקדה העורפית" בנוסח,,העיקרית": מרכז ניהול תחזוקתי של 2-4 קרונות פיקוד (פרט לקרון, שיישלח לייצג את התחזוקה ב,,עיקרית" אם יישלח), מרכז קשר משלים, בן 2-4 קרונות; 2-4 נ"נים; 2-6 גיפים במאגר. כן תיכלל ב,,עורפית", מפקדת המחנה של המפקדה האחודה, עם 4-6 משאיות.

הערות

- א. מספרים אלה נוגעים רק למפקדה הניידת בעת ניהול הלחימה ממש.
- ב. בגוף כמו מפקדה, נודעת חשיבות מכרעת לפרטים הקטנים — טיפול יסודי ומחושב בהם, מגיב היסכון-שולי כמותי ניכר.

ו. שימוש נרחב בגרורים. לכל הרכב הכבד שב, מפקדה העורפית" ולכמצחית מכלי-הרכב ב, "עיקרית" יצורפו גרורים: חלקם גרורי-משא תקניים וחלקם גרורים ייעודיים, שיותאמו במיוחד להשלמת ציודה וצרכיה של המחלקה שבקרון הגורר. ב, מפקדה העורפית" ניתן להשתמש בגרורים כבדים ומסורב-לים יותר. אף אפשר, שקרון-משרד גרור יהיה רתום לקרון-מתנייע ויחד יהוו משרד, או, "מרכז", גדול אחד.

שימוש נבון ומתוכנן בגרורים יהיה שוה-ערך להגדלה של כ-50% במספר כלי-הרכב הגדולים שבמפקדה — בלא להוסיף אף כלי-רכב אחד ובלא גידול משמעותי בגורם החיוני של "מרווח דרך" (Road Space) אשר צורכת המפקדה. בפריסה חפוזה יישארו הגרורים רתומים; ברגילה — יותרו וימוקמו באורח המתוכנן.

ז. חלוקת הרכב המוצעת כאן ניתנת, כמובן, לשינויים פני-מיים. לעיתים, יצורף גיפ עם קצין-קישור, לדוגמה, אל חבר-רת-הפיקוד הקדמית; או יעבירו שניים מן, המפקדה העור-פית" ל, "עיקרית" וכיו"ב. אבל, כפי שפירטתי ונימקתי במאמר בדבר גודל המפקדות, אין כל סיכוי לבנותן קומפקטיות, אם נלך בדרך של איסוף דרישות האגפים והמחלקות, שאחר-כך מתאמצים להגשימן באורח מקסימלי. אלא, הכרחי לצורך זה שקודם כל תיקבע תקרה כמותית, אשר המפקדה כולה — כמו כל מרכיב נפרד בה — תאולץ להתאים עצמה למגבלותיה.

ח. "תקן תקופת הרגיעה" — גדול יותר. כאמור, כל המספרים שלמעלה נוגעים למפקדת-שדה ניידת, בעת ניהול המבצעים ממש. ברי הדבר כי בתקופת רגיעה או בעת החזקה שגרתית של הקו, שמשכה שנים רצופות, יכולות וצריכות אותן מפקדות להיות גדולות יותר — לעיתים עד פי שתיים. לכן, הכרחי להבחין בין "תקן המלחמה" ובין "תקן הרגיעה" וכן יש לתרגל את המפקדות, שתוכלנה לעבור במהירות ובלא הפרעה מן התקן המורחב אל "תקן המלחמה", על-ידי שליחת כל "השומן" אחורה, למחנות-הקבע או למאגרים שיאורגנו ויוחזקו על-ידי הרמות הגבוהות.

טוספת, "הרגיעה" תורכב בעיקר מכלי-הרכב הצמודים, מקרו-נות-המגורים של המפקד וקציני-המטה הבכירים, מתוספת רכב מנהלתי וכיו"ב. כן יתוגבר אלמנט הקשר, בעיקר על-ידי תוספת אמצעי טלפון ורדיו-טלפון.

השפעת תורת הפיקוד-המטה

עצם הפיצול ל, מפקדה עיקרית", "עורפית" וחבורת-פיקוד קדמית תקף בכל התורות וכן גם אופיין התפקודי של כל אחת מהללו. לכן, מתבטאת השפעת תורת הפיקוד-המטה בעיקר בהרכב כל פצל ובגודלו. השיטה האמריקנית והשיטות הדומות לה גורסות בכל הרמות ראש-מטה, וכן סגן (או שניים) למפקד, "מטה מתאם" בן 5 אגפים ומטה מקצועי, שאיננו כפוף ל, "מתאם" אלא נפרד ממנו. אלו גורמות, באופן בלתי-נמנע, הקמת, חנויות" נפרדות ובגללן, המפקדה העיק-רית" עלולה להיות כה מגופחת ומורכבת עד שסרבולה זה יקשה עליה להתקרב לאיזור הלחימה, כנדרש מהמפקדה האמורה להשתתף בניהול המבצעים הטקטיים. לעומתה נוחה

השיטה הבריטית מאוד: מהיותה דו-אגפית, למעשה, נקל מאוד לחלקה ל, מפקדה עיקרית" -אג"מית ול, "עורפית" -תחזוק-תית וגם כל פצל יהיה מצומצם יחסית משום שבכל הרמות העוצבתיות אינו קיים מוסד הסגן וראש-המטה. הוא קיים רק ברמת הקורפוס ומעלה ואיננו קיים בחטיבה ובדיביזיה, "המטה המקצועי" איננו קיים, וכל הקצינים המקצועיים כלולים בתוך האגפים וכפופים ישירות לראשיהם.

סיכום

● המפקדה המפוצלת הינה בגדר הכרח ואי-אפשר לקיים בלעדיה שליטה יעילה וגמישה בכל תנאי הלחימה, ובמיוחד כאשר הקרב נייד והכוחות ממונעים.

● גורם הפיצול הינו יעילות השליטה, לא גודל המפקדה האחודה (לגבי הפיצול, "עיקרית" - "עורפית") ולא גודל "המפקדה העיקרית" (לגבי הפיצול, "עיקרית" - חבורת-פיקוד קדמית).

● ביטולה של "המפקדה העורפית" — להלכה או אף רק למעשה — על-ידי צירוף הפונקציות המנהלתיות ל, "עיקרית", משמעו ביטול הפיצול. "העיקרית-העורפית" הנוצרת הינה בת-כלאיים, שאיננה מסוגלת לפעול כ, "עיקרית" וגם לוקה בניהול התחזוקה. כתוצאה ישירה מביטול זה, גשאבים" הפונקציונרים האג"מיים אל חבורת-הפיקוד הקדמית, מנפחים אותה עד שהיא מאבדת יכולתה לתפקד כחבורת-פיקוד קדמית והם עצמם מתבזבזים וגורמים לעיקורה הגמור של "המפקדה העיקרית", כגורם-שליטה טקטי.

● חבורת-הפיקוד הקדמית איננה אלא יישומו הממוסד של אקט, "יציאת המפקד קדימה".

● גודל חבורת-הפיקוד הקדמית — שני כלי-רכב בלבד. איזשה — רק המפקד וצוות קשר ואבטחה. אף קצין-מטה ראשי/עיקרי/מהותי לא ימצא בה.

● חבורת-הפיקוד הקדמית יוצאת מן, "המפקדה העיקרית" בבוקר וחוזרת אליה, ככלל, מדי ערב.

● כל עבודת-המטה נעשית ב, מפקדה העיקרית".

● "המפקדה העיקרית" מכוונת את, "העורפית".

● גודל המפקדה האחודה, על שלושת פצליה — 30 כלי-רכב, ברמה הנמוכה (חטיבה); 50 כלי-רכב, ברמה הגבוהה (קורפוס).

● יש להבחין בין "תקן מלחמה" ובין "תקן תקופת-רגיעה".

● רכב הפיקוד המשמש בחבורת-הפיקוד הקדמית הוא רכב קרבי מוסב. רכב-המטה, המשמש ב, מפקדה העיקרית" וב- "עורפית", הוא קרונות משוריינים גדולים, המתוכננים לייעודם.

● שיטות המטה הבריטית או הגרמנית-הפרוסית מתאימות לצרכי פיצול-המפקדה ועבודה יעילה בה, יותר מן השיטה האמריקנית ודומותיה, הן מבחינת המבנה הארגוני והן מבחינת משמעויותיה הכמותיות.